

ban közönséges *C. depressa* MB.-al, hanem a cariai és phrygiai *C. Pinardi* Boiss.-val, mely eddigelé Európa Flórájából nem volt ismeretes. E tanulmány eredménye az, hogy a *Centaurea depressa* MB. Európa Flórájából (a némely helyen történt behurcolástól eltekintve) törlendő s *C. Pinardi*-val helyettesítendő.

Ugyanezt a növényt adta ki HELDREICH (Herb. norm. 1261) sz. a.) és DÖRFLER (Herb. norm. nov. ser. cent. 30. 2959. sz. a.) tévesen *Centaurea cyanoides* BERGGR. et WAHLENB. néven, mely Európában szintén nem fordul elő.

Additamenta ad Floram Macedoniae et Thessaliae.

Auctore Dr. C. Vandas.

His additamentis plantae enumerantur. quas Dr. E. FORMÁNEK in Macedonia multisque locis Thessaliae, praecipue circa Olympum montem situs conquisitas reliquit.

Quae peregrinatio eius postrema fuit, nam anno 1900 Delphis, quod clostellum prope urbem Thessalonicam situm est, morbo implicitus de vita decessit.

Haec copia beneficio fratris-eius ROMUALDI FORMÁNEK in manus meas pervenit.

Dum loca singularia specierum afferō, fateor, saepe vix mihi contigisse, ut in chartis geographicis ea eodem nomine notata agnoscerem, quo ea in schedis auctoris scripta inveneram.

Nigella damascena L. Alibutuš dagh.

Fumaria officinalis L. Banica, Haterim.

Nasturtium proliferum HEUFF. Inter Rubrini et Letšani.

Erucastrum incanum K. (Rapistrum macedonicum Form. 1898).

Haterim.

Aubrieta erubescens GRISB. M. Athos.

Alyssum orientale ARD. Krivska rjeka.

Alyssum tortuosum W. KIT. Dutli, Alibutuš dagh, Wrundi, ad ripas fl. Usunža.

Iberis Spruneri JORD. Hag. Dionysios in Olympo thess.

Isatis tinctoria L. Alibutuš dagh.

Cleome aurea ČEL. Lavra.

Cistus villosus L. Hag. Dionysios in Olympo thess.

Helianthemum procumbens DUN. Seres, Banica, Usunža.

Silene flarescens W. KIT. Mon. St. Joannis, Usunža.

Silene Roemerii FRIV. Banica.

Silene conica L. Olympos.

Silene subconica FRIV. Wrundi.

Gypsophila ocellata S. S. Krivska rjeka.

Tunica illyrica BOISS. Wrundi, Krivska rjeka.

Dianthus Friwaldskyanus BOISS. Mon. St. Joannis, Alibutuš dagh, Dutli, Krivska rjeka.

Dianthus haematocalyx B. H. Hag. Dionysios in Olympo thess.

Dianthus Grisebachii BOISS. Banica.

Dianthus pinifolius S. S. Banica, Dutli.

Dianthus velutinus GUSS. Alibutuš dagh, Haterim.

Cerastium banaticum HEUFF. Krivska rjeka, Usunža rjeka, Lagos.

Cerastium brachypetalum P. M. Athos.

Cerastium illyricum ARD. Lavra, Kerusa, Alibutuš dagh, M.

Athos.

Arenaria flicaulis FZL. M. Athos.

Alsine tenuifolia WAHL. Olympos (in reg. inferiore).

Alsine glomerata FZL. Alibutuš dagh, Banica, Dutli, Mon. St.

Joannis, Usunža rjeka.

Alsine verna BARTL. Wrundi, Usunža rjeka.

Queria hispanica L. Mon. St. Joannis.

Linum nodiflorum L. Alibutuš dagh.

Linum hirsutum L. Banica, Hag. Dionysios in Olympo, Usunža rjeka.

Linum tenuifolium L. Olympos, Usunža rjeka, Banica.

Linum gallicum L. Kerusa, Rili.

Althaea officinalis L. Rubrini.

Malva silvestris L. Haterim.

Hypericum vesiculosum GRSEB. Hag. Dionysios in Olympo.

Hypericum Montbretii Sp. var. *athoum* BOISS. M. Athos, Kerusa.

Hypericum Sprunerii BOISS. M. Athos, Olympos (in reg. infer.)

***Hypericum pseudotenellum* sp. n.**

Glabrum, caulibus pumilis, gracilibus, summopere 20 cm altis, simplicibus et teretiuseculis, foliis parvis, ca. 7—13 mm longis, 3—4 mm latis, inferioribus et mediis oblongo-lanceolatis, in petiolum brevem attenuatis, apice obtusis, sparse pellucido-punctatis, margine revoluta parce nigropunctatis, supremis ovatis, ca. 10 mm longis, 4—5 mm latis, basi auriculata sessilibus, bracteis lanceolato-linearibus, longe fimbriatis, fimbriis tenuissimis, flexuosis, latitudinem bractearum superantibus, glandulis minutissimis capituliformibus terminatis, floribus mediocribus, in cymam terminalem, paucifloram (ca. 7-fl.) vel ramis elongatis multifloram (ca 21-floram) dispositis, sepalis ca. 5 mm longis, 2 mm latis, oblongo-lanceolatis, apice subrotundatis, pellucide lineato-punctatis, nunquam nigropunctatis, demum elevatim 5-nervosis, toto margine ciliis eis bractearum conformibus, sepalorum dimidiam superantibus donatis, sub fructu capsulae adpressis, petalis calyce plus duplo longioribus, pallide citrinis (ca. 12 mm longis), pellucide punctato-lineatis, apice glandulis parvis stipitatis marginatis, capsula ovato-oblonga, calyce plus duplo longiore, vesiculis ovatis saepius versus margines carpellorum satis elongatis.

Macedonia: in monte *Alibutuš dagh* anno 1900 a DR. E. FORMÁNEK detectum.

Habitu gracili plerumque *Hypericum tenellum* JKA. revocat, quod propter capsulas striato-vittatas diversissimum.

E sectione *Drososemia* SPACH, ubi secundum capsularum notas collocandum, maxime affine videtur *Hyperico Montbretii* SPACH et *Hyperico Spruneri* BOISS., sed ab eis certe diversum.

Hypericum Montbretii SPACH planta glauca, robusta, habet caules subbilineatos, folia cordato-amplexicaulia, sepala acuminata, nigropunctata, breviter fimbriata, sub fructu patula, capsulamque elongatam, oblongam.

Hypericum Spruneri BOISS. est planta elata, cum caulibus obsolete bilineatis, foliis sparse nigropunctatis, sepalis acutis, valde nigropunctatis breviterque glanduloso-fimbriatis, capsulae hemisphaericae vesiculis hemisphaericis, crassioribus.

Hypericum rrmelicum BOISS. longius a planta nostra distat caulibus elevatim bilineatis, foliis non pellucido punctatis, sepalis acutis, nigropunctato-lineatis, dense fimbriatis, fimbriis inaequalibus, rigidis, capsulis obsolete sparseque vesiculosus.

Hypericum rrmelicum BOISS. Seres, Dutli, Alibutuš dagh et Usunža rjeka.

Hypericum perforatum L. Banica, Alibutuš dagh.

Geranium rotundifolium L. Hag. Dionysios in Olympo.

Geranium lucidum L. Olympos thess.

Erodium cicutarium L'HER Olympos thess.

Haplophyllum balcanicum sp. n.

Glaberrimum, caulibus erectis, strictis, simplicibus, sat pumilis, ca. 20 cm altis, dense foliosis, foliis lanceolato-linearibus, ad basin cuneato-attenuatis, subpetiolatis, glandulis minutis dense adspersis, crassiusculis, nervo valido inferne prominulo percursis, acutis, parte superiore obsolete undulato-crenulatis, ca. 15—30 mm longis, 2—4 mm. latis, corymbo laxiusculo, plerumque simplici 6—10-floro (rarius composito usque 30-floro), pedicellis etiam sub flore strictiusculis, flore longioribus, ca. 10—15 mm longis, sat tenuibus, calycis glaberrimi, ad basin partiti laciniis ovato-triangularibus, acutis, latitudine subinaequali, margine denticulato-crenulatis, parce glandulosis, petalis medioeribus, ca 8 mm longis, 6 mm latis, ovato-orbiculatis, acutis, capsula maturante non persistentibus, in unguem latum attenuatis, staminibus corolla tertia parte brevioribus, filamentis liberis, basi dilatata barbatis, capsulae parvae ca. 3—4 mm longae, glaberrimae, dense glanduloso-punctatae lobis apice truncato rotundatis, gibbo destitutis, loculis 4-spermis (rar. 3), seminibus angulato-subreniformibus, subcompressis, tenuiter ruguloso-tuberculatis.

In monte *Alibutuš dagh Macedoniae* a DR. E. FORMÁNEK anno 1900 detectum.

Planta nostra propter ovarii lobos gibbo destitutos *Haplophylllo congesto* SPACH affinis. Differt ab eo eiusque varietatibus in BOISS. Fl. Or. I., p. 926 enumeratis glabritie, caulibus strictioribus, pedi-

cellis flore plerumque longioribus, foliis multo angustioribus, manifestius petiolulatis, acutis, margineque obsolete crenulatis, sepalis ovato-triangularibus. acutis, petalis capsula maturante non persistentibus.

E speciebus hujus sectionis (*Quadrivolutata* SPACH) cum ovarii lobis gibbosis solum *Haplophyllum Buksei* BOISS. (Fl. Or. I., p. 926) comparandum, quod secundum descriptionem convenit glabritie, sed discrepat sepalis ciliatis. ovarii gibbis minimis, ovatis.

Genista radiata SCOP. Hag. Dionysios in Olympo thess.

Genista carinalis GR-B. Banica, Lavra, Usunža rjeka.

Cytisus absinthoides JKA. Banica.

Cytisus pallidus W. KIT. Banica.

Ononis Columnnae ALL. Alibutuš dagh.

Medicago falcata L. Haterim.

Medicago minima L. Alibutuš dagh.

Medicago lupulina L. Hag. Dionysios in Olympo, M. Athos.

Trifolium pratense L. Banica.

Trifolium ochroleucum L. Banica.

Trifolium purpureum LOIS. Haterim.

Trifolium scabrum L. Alibutuš dagh.

Trifolium dalmaticum VIS. Olympos.

Trifolium trichopterum PANČ. Wrundi.

Trifolium vesiculosum SAVI. Haterim

Trifolium campestre SCHREB. Alibutuš dagh.

Doryenium hirsutum SER. Krivska rjeka.

Lotus aegaeus BOISS. (*Lotus grandiflorus* FORM. 1899) Hag. Dionysios in Olympo, Krivska rjeka.

Astragalus chlorocarpus GRSE. (*A. parvifolius* FORM. 1898). Banica, Usunža rjeka.

Orobis hirsutus L. M. Athos, Hag. Dionysios in Olympo thess.

Vicia serratifolia JACQ. Haterim.

Vicia grandiflora SCOP. Haterim.

Myrtus communis L. Kerusa.

Lythrum hyssopifolia L. Inter Rubrini et Letšani.

Polycarpon Gmelini GRSE. Kerusa, M. Athos.

Paronychia chionaea BOISS. Banica, Alibutuš dagh, Olympos (in reg. infer.)

Herniaria incana LAM. Banica.

Scleranthus perennis L. Banica.

Sedum anopetalum DC. Hag. Dionysios in Olympo.

Sedum acre L. Alibutuš dagh, Hag. Dionysios in Olympo.

Sedum athoum DC. Hag. Dionysios in Olympo.

Saxifraga scardica GRSE. Hag. Dionysios in Olympo.

Caucalis leptophylla L. Alibutuš dagh.

Ferulago monticola B. H. M. Athos, Kerusa, Hag. Dionysios in Olympo.

Tordylium officinale L. Inter Rubrini et Letšani.

- Cnidium apioides* SPR. Hag. Dionysios in Olympo, M. Athos.
Anni maius L. Haterim.
Anni Visuaga LAM. Haterim.
Bupleurum apiculatum FRIV. Krivska rjeka.
Conium maculatum L. Haterim.
Physospermum aquilegifolium K. Kerusa.
Smyrniium rotundifolium MILL. Olympos (in reg. infer.)
Crucianella gracca BOISS. M. Athos, Usunža rjeka.
Cephalaria gracca R. S. Hag. Dionysios in Olympo.
Senecio Othomnae MB. Kerusa.
Senecio Jacobaea L. Mon. St. Joannis.
Anthemis brachycentros GAY. Hag. Dionysios in Olympo.
Anthemis Cotula L. Wrundi. Haterim.
Parmica ageratifolia NYM. Olympos.
Achillea grandifolia FRIV. M. Athos.
Achillea holosericea S. S. Hag. Dionysios in Olympo.
Artemisia camphorata VILL. Alibutuš dagh.
Filago spathulata PR. Mon. St. Joannis, Seres.
Phagnalon rupestre DC. Lavra.
Erigeron acris L. Olympos.
Asteriscus aquaticus LESS. Haterim.
Inula Helenium L. Rubrini, Haterim.
Inula Oculus Christi L. Alibutuš dagh, Usunža rjeka.
Inula conyza DC. M. Athos.
Stachelina unifloresciosa S. S. Hag. Dionysios in Olympo.
Xeranthemum annuum L. Dutli.
Cirsium albanum WETTST. M. Athos, Banica.
Carduus collinus W. KIT. Banica.
Tyrimius leucographus CASS. Dutli, Krivska rjeka.
Centaurea diffusa LAM. Haterim, Seres, Mon. St. Joannis, Dutli.
Centaurea salonitana VIS. Alibutuš dagh.
Lactuca viminea PR. Banica.
Campanula liugulata W. KIT. Hag. Dionysios in Olympo,
 Usunža rjeka.
Campanula scutellata GRISB. Kruševska rjeka, Usunža rjeka.
Campanula Rapunculus L. Hag. Dionysios in Olympo.
Specularia speculum DC. F. Alibutuš dagh.
Phyteuma limonifolium S. S. Alibutuš dagh.
Trachelium rumelicum HMPE. Mon. St. Joannis, Usunža rjeka,
 Olympos, Krivska rjeka.
Jasione Heddreichii B. O. Wrundi.
Arbutus Unedo L. Kerusa.
Arbutus Andrachne L. Hag. Dionysios in Olympo.
Phillyrea latifolia L. Mon. St. Joannis.
Chlora perfoliata L. Mon. St. Joannis.
Erythraea Centaurium P. Lavra, M. Athos.
Erythraea spicata P. Inter Rubrini et Letšani.

Jankaea Heldreichii BOISS. Hag. Dionysios in Olympo.
Convolvulus Cantabrica L. Olympos (in reg. infer.), Mon. St.

Joannis.

Anchusa officinalis L. Dutli.

Verbascum thapsiforme SCHRAD. Wrundi.

Verbascum Blattaria L. Haterim.

Verbascum Lychnitis L. Haterim, Alibutuš dagh.

Scrophularia canina L. Banica, Wrundi.

Digitalis lanata EHRH. Banica.

Veronica Chamaedrys L. Hag. Dionysios in Olympo.

Teucrium Chamaedrys L. Banica, Hag. Dionysios in Olympo.

Teucrium Polium L. Lavra.

Ajuga Chamaepitys L. Alibutuš dagh.

Salvia ringens S. S. Hag. Dionysios in Olympo.

Salvia Horminum L. Alibutuš dagh.

Zizyphora capitata L. Alibutuš dagh.

Scutellaria albida L. Hag. Dionysios in Olympo, Lavra.

Prunella laciniata L. Alibutuš dagh.

Melittis melissophyllum L. M. Athos

Stachys cassia BOISS. Dutli, Haterim, M. Athos, Alibutuš dagh.

Stachys annua L. var. *adenocalyx* (KOCH.) Alibutuš dagh.

Sideritis scardica GRSEB. Olympos (in reg. infer.).

Sideritis montana L. Alibutuš dagh.

Calamintha Acinos CLAIRV. Dutli, Alibutuš dagh.

Micromeria bulgarica VELEN. Usunža et Krivska rjeka.

Micromeria cristata GRSEB. Krivska rjeka.

Micromeria juliana BTH. Mon. St. Joannis, Dutli, Olympos,
 Usunža rjeka, M. Athos.

Thymus atticus ČELAK. Alibutuš dagh.

Polygonum dumetorum L. Mon. St. Joannis, Usunža rjeka.

Daphne Laureola L. Hag. Dionysios in Olympo.

Lygia Passerina FAS. Alibutuš dagh.

Buxus sempervirens L. Hag. Dionysios in Olympo.

Euphorbia oblongata GRSEB. Kerusa, Rili, Hag. Dionysios in
 Olympo.

Euphorbia esuloides VELEN. Banica.

Euphorbia destera S. S. Hag. Dionysios in Olympo.

Euphorbia falcata L. Alibutuš dagh.

Parietaria officinalis C. Lagos.

Quercus ilex L. Olympos.

Salix incana SCHRK. Hag. Dionysios in Olympo.

Pinus nigricans HOST. Olympos.

Taxus baccata L. Hag. Dionysios in Olympo.

Tamus communis L. Kerusa.

Asphodeline liburnica RCHB. Hag. Dionysios in Olympo.

Allium margaritaceum S. S. Kerusa.

Allium paniculatum L. Mon. St. Joannis.

Scirpus lacustris L. Inter Rubrini et Letšani.

Digitaria sanguinalis Scop. var. *vulgaris* (ČELAK.) Haterim.

Phleum phalaroides Koel. Banica.

Polypogon monspeliensis Desf. Inter Rubrini et Letšani.

Koeleria phleoides P. Inter Rubrini et Letšani.

Briza maxima L. Rili.

Aegilops triaristata W. Dutli.

Aegilops trinicialis L. Dutli.

Adiantum Capillus Veneris L. Mon. St. Joannis, Krivska rjeka.

Asplenium Adiantum nigrum L. Banica, Kerusa.

Ceterach officinarum W. Usunža rjeka, Hag. Dionysios in Olympo.

Az *Ornithogalum Bouchéanum* Kunth (= *O. chloranthum* Saut.) porzóinak függelékéről.

Közli: Dr. Győrffy István (Makó).

(1 ábrával.)

Makó környékén a «Báránylegelőn» ez év tavaszán több *Ornithogalum*-ot gyűjtöttem, amelyek *O. Bouchéanum* Kunth v. *O. chloranthum* Saut.-nak bizonyultak. E példákat közelebről megvizsgálva, a porzószára ismeretesen jellemző függelékeket szokatlannak találtam. Mivel a szükséges erre vonatkozó szakirodalmam s összehasonlító anyagom nem volt, részben személyesen, részben levélelileg bold. BORBÁS professorhoz fordultam, aki szóval is, s halála előtt pár nappal (1905. VII. 13.) levélelileg is feleletet adott erre vonatkozólag.

Az *Ornithogalum*-ok porzója 2 oldalán levő eme függelékeket ismeretesen mint stipulákat kell felfognunk, amelyek a porzónak levéleredését igen szépen bizonyítják, s illetően való felfogására erős bizonyíték a két oldalon való kifejlődés. Ezt tehát ősmaradványnak kell tekintenünk.

A függeléket, mivel kéttagú, stipulának fogjuk fel.

A Makón gyűjtött pár példának porzóját pontosabb megfigyelés alá véve, a filamentum-on nem a leírásoknak s monographicus munkák ábráinak megfelelő képet látunk, amelyeket kolozsvári tartózkodásom alkalmával bold. BORBÁS professzorral együtt átnézegettünk, hanem egészen eltérőt.

Tudniillik e példák filamentumának két oldalán látjuk a széles nagy függeléket (l. 1. ábra 2), amely tetőrészen egy-egy kissé befelé hajolt csúcsban végződik. E függelék csúcsai az antherakon (1) túl nem nyúlnak, annál rövidebbek, körülbelül csak $\frac{2}{3}$ -ad magasságáig érnek. Ha emlékezetem nem csal, a mono-